

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompá Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona. Egyes szám ára 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora 40 fillér.</p>
---	---	---

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéreinek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdétést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A vármegyei és városi tisztviselők.

Rége a vármegyék és városok szolgálatába csak az állott, a kinek elég jövedelme volt arra, hogy azon a csekély tiszteletdíjnak vagy representationális költségnek nevezhető javadalmazáson kívül, mit a vármegyétől vagy várostól kapott, a saját jövedelméből megélhessen, sőt megfelelő fényt is tudjon kifejteni.

A vármegyét és várost még ezelőtt 70 évvel is minden magyar ember az alkotmány védbástyájának tekintette, s ha a vármegyék a városokkal együtt vétót mondtak, akkor megakadt az országgyűlés kereke, sőt a koronás király jogai is szüneteltek, ha az alkotmányt nem akarta megsérteni.

De akkor még más idők voltak. Akkor még nem volt így kiterjesztve a választói jog, mint ma van és mint tervezetik; akkor még nem a választó-kerületek, de egyes vármegyék küldötték követeket az országgyűlésre, tehát egy vármegyének a bizalma és kivánsága egy-két ember kezébe volt letéve s ha a vármegye követe nem felelt meg e bizalomnak, e kivánságnak, a vármegye a város követét egyszerűen visszahívta az országgyűlésről.

Ma azonban, mikor már minden ember jogot követel s mint pl. vármegyénket is hat kerület követe képviseli az országgyűlés képviselőházában s a követet visszahívni nem lehet, hanem csak neki bizalmatlanságot szavazni, egészen más képben jelenik meg és alakul ki a népképviselési rendszer, melyet az egyenlő jogok elismerésének és gyakorlásának elve tágitott ki.

Nem akarjuk ezzel azt bizonyítani, hogy a vármegye és város ma már nem az alkotmány védbástyája lenne, de az országgyűlési képviselő ma már nem köteles a vármegye és város törvényhatósági bizottság közgyűlésének határozatához és utasításához alkalmazkodni, mely

esetleg talán ellentétben áll választói azon nagyobbik számának nézeteivel és óhajával, kik a törvényhatósági bizottságnak nem tagjai.

Hasonló esetre kerültek a vármegyei és városi tisztviselők is.

Rége úgy a vármegyéknél, mint a városoknál is azt választották alispánnak, városi főbíróknak, később polgármesternek, kinek először nagy családi összeköttetése volt és elég vagyona ahhoz, hogy a csekély fizetésen kívül meg tudott élni a magából, sőt a vármegye és város helyett fényt is tudott kifejteni. A képzettség és az erre való reátermeltség pedig mellékes volt. S bár ezektől a hivatalban ülő valóságos kis királyoktól, a paszomántos és tarsolyos huszároktól kezdve felfelé mindenki rettegett, mégis ha összeröfönt ellenük a vármegye vagy város, a legközelebbi választásnál egyszerűen elesapták őket.

Hát szép és alkotmányos volt ez az élet és rendszer, de bizony nem volt sem méltányos, sem pedig igazságos. De sok esetben még a hazafiasságnak sem kedvezett. Mert ha esetleg egy nem hazafi került a hatalom bársonyszékébe, míg abból ki nem billentették, a legnagyobb merényleteket követhette el a hazá ellen. A védő bástyákon tehát sokszor oly örök állottak, kik az ellenségnek kaput nyitottak és titkos utakon vezették oda, hol az alkotmányon egy részt, a nemzet testén pedig egy sebet ütettek. Akkoriban egy tisztviselőt, ki csak nemes ember lehetett, jóformán még elítélni sem volt szabad, legfeljebb egy jól választott ellentél által párbajban tehettek el láb alól. Választási és fegyelmi törvényt pedig egyáltalán nem ismertek.

Akárhányszor megtörtént, hogy egy családi ünnepélyen sikerült pohárköszöntőt mondott vármegyebeli, vagy városi vagyonos nemes emberre reá mondották: jövőre te leszel az alispán, jövőre a te kezébe adjuk a város pallos-jogát és a

legközelebbi kínálkozó alkalommal belé is ültették a hatalom székébe. De viszont, ha megsértett egy tekintélyes embert, vagy elszólta magát, vagy esetleg a családi politika mást kívánt, menthetetlenül nyagot bukott.

Volt azonban egy nagy kiváltsága ezeknek a férfiaknak, mert a tisztviselő jelzővel még a néhai korban sem szabad őket megsérteni, az pedig az volt: hogy dolgozni nekik nem kellett, de talán nem is tudtak volna és nem is szerettek; — csak parancsolni és vesszőzteni, a mihez azután igen értettek.

Igaz, hogy szórványosan még ma is fordulhatnak elő ily esetek, hogy oly férfi kerül egy véletlen körülmény folytán egy vármegye vagy város élére, ki azt soha sem álmodta, de már nem a régi elvek és rendszer alapján. Ha pedig oda kerül, ott már dolgozni kell, a hatalmat pedig csak a törvény keretén belül gyakorolhatja minden állampolgárral szemben. Elesapni pedig csak tegyelmi uton, kibuktatni pedig csak nyugdíj igényének megállapítása mellett lehet. — A hazafiatlanság-tisztviselőt pedig egyszerűen elesukják.

Ha tehát összehasonlítást teszünk a mult és jelen állapotok között, kétségtelenül a jog, törvény és igazság világos fénye lobban fel előttünk, mely úgy a hazafias eszmék, mint az emberi jogok derűs égboltját világítja be, melyet ezideig a sötét felhők takartak.

Az államot a vármegyék és a városok alkotják, azoknak tisztviselői tehát ma oly fontos feladatokat végeznek, melyek nélkül az állami igazgatás megakadna. Ezeknek a tisztviselőknak tehát, a mikor fontos és terhes kötelelességteljesítéseket róttak reájuk; akkor jogot és javadalmazást is kellett adni, hogy a jog, törvény és igazság diadalmas fényének sugara őket ez irányban is érthesse. Viszont ezen tisztviselőktől meg kell követelni, hogy munkájukat jól és lelkiismeretesen

Órát-, : Ékszer-, : Kerékpárt-,

jót, szépet és olcsón
Valaszky Rezső
óra- és ékszer üzletében szerezhethet be
RIMASZOMBATBAN.
Megbízható óra- és ékszer-javító műhely! Óra javításokhoz 1 évi jótállás!
VÉSÉSEK karika gyűrűbe és dísz tárgyakba **INGYEN!**

végezzék, törvényteleniséget pedig soha ne kövessenek el. Itt van tehát a nagy különbség a régi és mostani tisztviselő között. A vármegye vagy város, ha megválasztotta is tisztviselőjét, azt nem kényszerítheti hazafiatlan vagy törvénytelen események elkövetésére és nem a kormány sem; mert védi ma a tisztviselőt a törvény. Ha pedig hazafiatlanságot vagy törvényteleniséget követ el, hiába áll háta megett a vármegye és város, a törvény egyszerűen megfosztja hivatalától.

Rége, míg a sok háboru folytán igen sokszor üres volt az ország és gyér volt a népesség; a kultúra pedig minden téren alacsony fokon állott, a törvények is hiányosak voltak, ezek végrehajtására és az állami törvényes rend fenntartására alig volt még szükség tisztviselőre, hivatalnokra; mert az állam életét folyton a sok fegyverkezés zavarta; ott, hol pedig az emberek folyton harcban állanak, ott a törvények is szünetelnek és törvényen kívüli állapotokat teremtenek a viszonyok.

Most azonban, az utolsó évszázadban, midőn már a világ többet haladt, mint a megelőző ezer év alatt és az általános világbéke és lefegyverzés felé közelítünk, örült tempóban terjeszkedik a civilizáció s ezzel jár a sok törvény megalkotása és annak végrehajtására a sok hivatal létesítése és tisztviselő alkalmazása. Mert a törvények azok, melyek az egyes embert ép úgy, mint az egyes országokat egymás jogainak elismerésére kötelezik; a törvények azok, melyek úgy magánjogi, mint büntetőjogi s mindenféle más jogi téren a hatalmi kereteket megszabják, a népek jogait körülbástyázzák és a gyarló embert a rend és béke határai közé szorítják.

A törvényeknek és különösen az állami rend fenntartásának és biztosításának egyedüli hatalmas szervei pedig az államigazgatást támogató vármegyei és városi közigazgatási tisztviselők, kik a folytonos alkotmányi harcokban mindig az állam mostoha gyermekei voltak, s e harcokban mindig őket állították az első harcvonalba.

Hogy meg lehet-e velük a hazát men-

teni, az a jövő titka, — de hogy a törvényeket és az alkotmányt meg lehet velük ma is és mindenkor védeni, azt határozottan állítjuk; mert a törvényt mindig teljes tisztelettel és igaz hazafiassággal fogják végrehajtani, csak jó törvényt adjanak a kezükbe, a melynek megalkotása azonban a parlament hatáskörébe tartozik.

Ezekről a tisztviselők eljárásától tehát nem féltjük sem a hazát, sem az alkotmányt, de még az egyes állampolgár sorsát vagy jogát sem.

Most tehát a legfontosabb időpontban, midőn a parlament is honorálni kívánta a vármegyei és városi tisztviselők fizetésrendezésével, az ő elismert hazafias munkában, buzgalommal és becsülettel, jól végzett kötelességteljesítésében eddigi működésüket.

Ebben az időben igaz szívvel üdvözljük összes vármegyei és városi tisztviselőinket s azt kívánjuk nekik, hogy jövőben is teljes odaadással és hazafias szellemtől duzzadó buzgó kebelletel végzék nehéz teendőiket s akkor az elismerés a jövőben sem fog elmaradni.

Ezt nemesak kívánjuk, de mint jó hazafiaktól el is várjuk.

Vármegyei Tűzoltó-Szövetség.

A régen óhajtott Vármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó hó 23 án városunkban megalakult.

A szomszédos vármegyékben már az előző években alakultak meg e szövetségek, ha tehát minden mástól eltekintünk, már csak ezért is meg kellett alakítani a szövetséget, hogy el ne maradjunk. Alispánunk azonban felismerte a szövetség célját és azokat az eredményeket, melyek a szövetség létesülése folytán a tűzrendészet és a tűzoltási intézmény fejlesztése terén elérhetők, és ezért állt annak élére. Már a megalakulás előtt előző lapszámunkban igyekeztünk a szövetség célját fejtegetni, s épen ezért a gyűlés még hatalmasabb keretben folyt volna le, ha még jobban érdeklődtek volna az ügy iránt. Az a 100 egyén azonban, kik a gyűlésen részt vettek, az Országos Szövetség kimerítő és gyakorlati tapasztalatokban gazdag előadásából meggyőződhetek arról, hogy a szövetségi élet, melyet ma általában kartellnek neveznek, mily üdvös intézményeket teremthet meg, s manapság, midőn minden téren a szövet-

kezeti eszmékből fakadó élet vezet, mennyire szükség van különösen e téren arra. — Sokszor reá fogunk még térni e kérdésre, mert most már nálunk is a hatóság kezében lesz ez intézmény és talán nem fogják szégyannel viselni az egyenruhát. Mert bizony mi szégyenkeztünk, midőn a lakomán a löcsei főgimnázium egyik előkelő tanára *Rauczay* József, szepesvármegyei tűzfelügyelője pohárköszöntőjében azt mondotta, hogy midőn egyszer egyik tűzoltógyűlésről városunkon át utazott haza és egyenruhában volt, városunkban megszólították.

Ez a kijelentése általános derűtséget keltett, mi pedig szemlesütve hallgattuk, mert bizonyítvány volt arra, hogy mi mennyire el vagyunk maradva. Városunkban ezeket nem sok reményt fűzünk mi ez intézményhez a jövőre sem, mert nem áldoz senki e célra anyagilag. A mit azonban a hatóságnak módjában lesz megtenni, azt megfogja tenni és követelni, hogy ha a polgárság nem gondol a maga életével és vagyonával, a hatóság fogja arra reá kényszeríteni. Másik lesz azonban többi városainkban és községeinkben, mint ahogy már ma is van. Dobsina, Rozsnyó, Nagyrőcze és Jolsva városoknak, továbbá Putnok, Tornalja, Tiszolcz és Klenőcz nagyközségeknek mintatűzoltóságai vannak. Ezután még milyen lesz? — A tűzrendészeti felügyelőknek lesz kötelessége erre felügyelni és a hiányokról az alispánnak jelentést tenni. Ismerve pedig alispánunk vas kezét, a mit törvényes uton meg tehet, azt végre is fogja hajtatni. Ez idő szerint a szövetség választmánya még nem lett megalakítva és a járási tűzrendészeti felügyelők sem lettek az alispán által kinevezve, mert először az alapszabályokat a miniszterrel kell jóváhagyatni, abban pedig azután az alispán tájékozni kívánja magát, hogy kik lesznek alkalmasak és érdemesek a járási tűzrendészeti felügyelői állásra, mert ezen egyéneknek szakképzett tűzoltóknak kell lenni, amennyiben hatósági hatalommal lesznek felruházva és annak idején lehetőleg utazási költségekkel is el fognak láttatni. Felhívjuk tehát már most jó előre erre az érdeklődők figyelmét s annak idején közöljük ebbeli szándékukat *Komáromy* István vm. tb. főjegyző, vármegyei tűzrendészeti felügyelővel. Most pedig reá térünk a gyűlés lefolyására:

Az alakuló gyűlés.

A vármegyei székház disztermében vasárnap délelőtt 10 óra tájban már nagy volt az

s azt a kérvényt, a melyet nov. 2 án a zászlóalj a köpcsényi táborból intézett Kossuth Lajoshoz, ő fogalmazta és a mint azt az én tulajdonomat képező eredeti példányból látom: maga is másolta!

A schwechati ütközet után Papp Samu a honvédsereg ruházatáról és élelmezéséről gondoskodott, a mi nem volt könnyű dolog, mert a hírszolgálat akkor olyan kuszált volt, hogy azt a mai kor fia el sem tudja képzelni s a folyton Rimaszombatba öznlő katonák lerongyolva és csaknem mezítláb érkeztek meg városunkba.

A Papp Samu délczege magatartására, karcsu alakjára, sőt szakállára és sokatmondó arckifejezésére még igen élénken emlékszem; de ha nem is tudnám azt híven magam elé idézni, hát ott van ő lerajzolva a *Nagy Ignác* „Magyar titkok” című könyve egyik mellékletén, a megszólalásig jól eltalálva, a mely képet több évtizeden keresztül őriztettem.

Mint a Rimaszombat társas élet szóvivője Berecz Károly után ő volt a Petőfi legnagyobb bámulója Nyakkendőjét ő is félre tette és kihajtott fehér inggallérjával documentálta, hogy az ellenzékhez tartozik, utóbb széles karimájú ugynevezett „Kossuth kalapot” vásárolt s akkora vörös tollat tűzött mellé, a mely majdnem a háta közepéig lógott.

Meg-megáll egy percze
Szíve hangosan ver:
Nincs-e már a földön
Egy kis pihenő hely?!

Megállok földeden
Csókolva bérczedet,
Csak most ölelhetném
Zokogó kebledet.

Csak még egyszer látnám
Erdőd rengetegit,
Örömmel csókolnám
Megszentelt rögeit.

Ondera János.

Papp Samuról.

Gömörvármegye területén, a mint ez köztudomásu, a magyar szabadságharcot megelőző években több Papp nevű család találtatott. Jó magam, különösen annak a Papp Andrásnak az ivadékaira emlékszem, a kinek a házában halt 1845-ben Petőfi Sándor és a ki semmi néven nevezendő atyafiságban nem állott Papp Sámuel ügyvéddel, a rimaszombati aranyifjúság egyik vezérével.

Mikor 1848. őszén a gömöri nemzetőrök Schwechat alá vonultak, nemesak elkísérte őket Váczig, hanem maga is részt vett az ütközetben

TÁRCZA.

A merengő.

Még áll a ház, hol ringattam egykoron,
Még fehérlenek az áldott jó falak,
De gyermekkoromnak édes képzetei
Régen elrepültek, régen elhagytanak.

Nem lovagolunk fűzes paripákon,
Nem dalol a bölcső édes dalokat már:
Bár a szív, a szépért hevülő nemes szív
Égett, sugárzik forróan mint a napsugár.

Az élet elszáll, a virág elhervad
S a dobogó kebel is lassan hül;
Sötétes hajamnak fekete fűrtjébe
Fényesen csillogó fehér hajszál vegyül . . .

Pedig áll a ház, hol ringattam egykor,
Még szürkülnek is az elhagyott falak,
De letűnt koromnak édes emlékei
Régen elrepültek, régen elhagytanak . . .

Búcsúzó!

Kéklő hegyek ormán
Pihen a vándorló,
Intve hazájának
Siet a bújdósó.

élénkség. Itt gyülekeztek a rend. tanácsu városok polgármesterei, a járási főszolgabírák, szolgabírák, községi és körjegyzők szép számmal, a vidéki tűzoltó-egyletek képviselői s az érdeklődő közönség.

Az országos szövetség elnökségének és választmányának ülése után fél 11 órakor bevonult a vezetőség s *Lukács Géza* vármegyei alispán elfoglalta az elnöki széket, mellette helyezkedtek el: *Dr. Óváry Ferencz* orsz. képviselő, az országos szövetség alelnöke (Veszprém), *Breuer Szilárd* főtitkár, *Dr. Balogh Dezső* pénztáros és *Bencze István* titkár Budapestről. *Apáthy Vilmos* (Gölniczbánya), *Erdélyi Ernő* (Győr), *Jászberényi Miklós* (Mezőtárkány), *Oltványi Odön* (Nyíregyháza), *Papp Ferencz* (Szeged), *Dr. Vass János* (Eger) előadók, továbbá *Ranczay József* (Lőcse), *Vida Pál* (Székesfehérvár), *Dr. Pósch Miklós* (Budapest) szak-képviselők.

Lukács Géza alispán szívélyesen üdvözölte az országos tűzoltó szövetség vezetőségének megjelent tagjait, jelzi a mai összejövetel célját, hogy t. i. Gömörvármegyében kedvezőbb tűzrendészeti viszonyok teremtesenek. Mikor az előző tanácskozások folyamán *Jászberényi Miklós* hevesmegyei tűzrendészeti felügyelő felhívására a gömörmegyei szövetség megalakításának eszméje felvetetett, elhatározták, hogy ez alkalomból az orsz. szövetség választmánya városunkban tartja ülését. Midőn tehát a megjelenteket még egyszer üdvözli, felkéri az előadókat a szövetség megalakítására vonatkozó előterjesztésük megtételére. A jegyzőkönyv vezetésére felkéri *Komáromy István* vármegyei tb. főjegyzőt, hitelesítésére: *dr. Kovács Lászlót* és *dr. Kármán Aladárt*.

Komáromy István azután felolvasta gróf *Széchenyi* Viktornak, az orsz. tűzoltó-szövetség elnökének üdvözlő táviratát, melyet lelkes éljenzéssel fogadtak, s elhatározták, hogy a gyűlésből táviratilag üdvözlik a szövetség vezértérfiát.

Dr. Óváry Ferencz alelnök volt az első felszólaló, ki utalt arra, hogy az országos szövetség 40 év óta működik a hazai tűzrendészeti viszonyok javításán s tény az, hogy a hol a központ iniciatívájára a megyei szövetségek megalakultak, mindenütt siker koronázza működésüket. Az országos szövetség képviseletében az alakulás pillanatakor melegen üdvözli Gömör- és Kishontvármegyét.

Jászberényi Miklós ismertette ezután a célt, melynek szolgálatára a tűzoltó-szövetség hivatott. Egységes tömörülésben lévén az erő, ezt akarja magához ragadni az Országos Szövetség, mikor a megyében szövetség létesítését ajánlja. A községeknek csekély teher ellenében nagy előnyök biztosíthatnak a szövetségbe lépés által. Védekezés, a tűzoltók kiképzése, a járási tűzrendészeti felügyelőség létesítése által a tűzrendészeti viszonyok jelentékenyen javulni fognak.

Apáthy Vilmos a tűzrendészet terén eleven életet vár, mert a szövetség megalakulása esetén

versenyezni fognak az egyes községek a haladásban. Különösen a bányá- és iparvállalatok terén mutatkozó kedvezőtlen tűzrendészeti viszonyokról szól és utal arra, hogy Szepesmegyében milyen előnyös volt a megalakulás. A szövetség megalakulásának feltételei Gömörben megvannak s ajánlja a megalakítást.

Dr. Vass János, mint a közigazgatás embere, hangsúlyozza, hogy a vármegyei tisztviselőtől elvárható ismereteket a tűzrendészet terén csak a szövetség megalakulása esetén lehet megszerezni. A szervezés, szakképzés és ellenőrzés terén végzendő teendőkben való teljes jártasság esetén várható a tűzrendészeti közigazgatási ügyek szakszerű elintézése.

Elnök ezután felveti a kérdést, hogy kívánják-e megalakítani a vármegyei tűzoltó szövetséget, mire *Máriássy Gyula* főszolgabíró pártoló felszólalása után a megalakulást egyhangulag elhatározták.

Ezután *Komáromy István* felolvasta a hevesmegyei tűzoltó-szövetség mintájára készült alapszabálytervezetet, melyben a községek hármas terhek is körül vannak írva. Évenként fizetendő: községek által 50 házig 4 kor., 100 házig 8 kor., 100—250 házzal bíró községek 12 koronát. Nagyközségek fizetnek: évente 16 koronát, rendezett tan. városok 20 koronát, gyár és ipartelep, hol tűzoltóság van, szintén 20 koronát.

Az alapszabályok elfogadása után *dr. Óváry Ferencz* meleg szavakkal őszinte örömmel üdvözli a szövetséget s hangsúlyozza azt, hogy a tűzoltóságnak a hatóságokkal mindig jó viszonyban kell lenni s ajánlja elnökké a vármegye alispánját: *Lukács Gézát*, kit lelkes éljenzéssel egyhangulag megválasztottak elnökké.

A szövetség tisztikara ekként alakult meg: ügyvezető-alelnök: *dr. Kovács László* polgármester, műszaki alelnök: *Ulreich János* (Dobsina), főtitkár: *Komáromy István*, titkár: *Máriássy István*, jegyző: *Bodnár Zoltán*, pénztáros: *dr. Csernay Dániel*, orvos: *dr. Kármán Aladár*.

Jászberényi Miklós indítványára vármegyei tűzrendészeti felügyelővé: *Komáromy István* főtitkárt választották meg.

Ezzel az alakuló közgyűlés az elnök és a vendégek zajos éltetésével véget ért.

*

Gyűlés után a társaság, az idegenek tiszteletére rendezett lakomára vonult a „Tompa” szállodába. A szépen terített asztalnak festői képét mutatta a sok különféle színű uniformis, melyben országgyűlési képviselő, orvos, ügyvéd, tanár, mérnök, erdőmester, városi tanácsos, számtanácsos, megyei tisztviselő stb. egész önértéssel és büszkén ültek az asztalnál katonai és tűzoltói érmekkel feldekorálva. Alispánunk is, ki idősebb korában lett tűzoltó, egész boldog volt, hogy e szép intézményt létesíthette s lendületes első pohárköszöntőjében ennek kifejezést is adott. Utánna igen szép alkalmi pohárköszöntőket mondtak: *dr. Óváry Ferencz* orsz.

apai házuknál a kukoricza fosztásnál részt vett, az éjfél körül betolakodó varga legényeket ő igazi szegény legényeknek nézte, az álarcot letépte róluk és erőszakkal követelte, hogy takarodjanak onnan.

Utóbb valóságos üldözési mánia tört ki rajta.

A mennyire gyűlölte *Katinszky* Gusztávot, annyira szerette az édes apámat s azt állandóan az ő „jó szellemé” nek nevezte, a kinek valóban csudálatos hatalma volt a beteg, úgy hogy a szabadságharcra vonatkozó levelezését is a mi padlásunkon helyezte el, a melynek történeti becsét, természetesen gyerek ésszel, nem bírtam felfogni és nem akadályoztam meg, hogy az édes anyám valahányszor kalácsot sütött, azt a tepszi aljára ne terigesse.

Papp Samu a magyar forradalmat mintegy hat-hét évvel élte túl: folytonosan olvasott és irt s a Rimaszombat városának nagygyá és előkelővé történő terveken dolgozott; hanem azokat a kéziratokat megint a rendőrség elvitte és mielőtt valamely kórházba kerülhetett volna, a városháza egyik földszinti szobájában a Nabuchodonozor sorsára jutott, négy-kézláb járkált és a zöldséget nyersen ette!

A haláthírét, mint lőcsei tanuló idegenben hallottam és őszinte sajnálkozással fogadtam, valahányszor az ő tiszteletreméltó hazafias tö-

gyűl. képviselő, országos tűzoltó szövetségi alelnök, *dr. Kovács László* polgármester, *Jászberényi Miklós* Hevesmegyei tűzrendészeti felügyelője, *Komáromy István* várm. tb. főjegyző, *dr. Vass János* Hevesmegyei tb. főjegyzője, *Ranczay József* lőcsei főgimn. tanár és *Erdélyi Ernő* Szeged város főparancsnoka. A vendégek d. u. még megtekintették a „Széchenyi” kertet, melyről épen úgy mint a csatornázási és vízvezetési munkálatokról nagy elismeréssel nyilatkoztak, csak egygyel nem tudtak megbékülni, hogy az Erzsébet-tér: vásár-tér, az nincsen parkirozva és a nagymérés előtt e szép téren fuváros kocsisok ittak és itattak, s spirituszos büzös hordók heverték. Hát ebbe már a tűzoltó bele nem szólhat, ez a közegészségügy és jó izlés körébe esik.

Most pedig búcsút véve tőlük, a tűzoltók jelszavával zárjuk a nap eseményének leírását: „Istennek dicsőség! Egymásnak segítség!”

Nőgyűlési közgyűlés.

Rimaszombat és Vidéke jótékony nőgyűlése — e szép célok szolgálatában évtizedek hosszú sora óta nagy sikerrel működő humanus intézményünk — folyó hó 23 án tartotta évi rendes közgyűlését nagy érdeklődés közepette *Samarjay Jánosné* elnöklésével.

Mintegy 40 tag és több vendég jelent meg a rimaszombati takarékpénztár tanácstermében a közgyűlésen, melyet *Samarjay Jánosné*, az egyesület áldozatkész és közszeretettel örvendő elnöke meleg üdvözlő szavakkal nyitott meg.

Dr. Saldos Béla jegyző felolvasta az elnökség és választmány tartalmas évi jelentését. Elsősorban megemlékezett arról, hogy a *Raisz Marikovszky* Emma emlékére *dr. Wallentinyi Dezsőné* által kezdeményezett mozgalom eredményeképp 600 korona gyűlt össze; ez gyűmölcsözőleg van elhelyezve s kamatát az elhunyt halálának évfordulójára fogják kiadni. Közgyűléssel emlékezett meg a jelentés az egyesület első igazgatójának: *Tirsér* Istvánné elhunytáról s az egyesület alelnökjének: *Molnár Józsefné* gyászáról, ki férjét: a nőgyűlés lelkes barátját, veszítette el. A halálesetek felett jegyzőkönyvi részvétét fejezi ki a közgyűlés.

A pénzügyi bizottság átvizsgálta az 1911—12. évi számadásokat s azokat teljesen rendben találta. *Eperjessy József* pénztárosnak a felmentvény az egyesület köszönete és elismerése kapcsán megadott. Ugyiszintén a háztartási iskola és a napközi otthon számadásai is rendben találtak s ezek vezetéseért *Samarjay Jánosné* elnöknének és *dr. Marikovszky Csider Gizella* igazgatónőnek szavazott a közgyűlés elismerést és hálás köszönetet.

Az egyesület 38 szegény és árva között havi segély és pillanatnyi segély stb. czimén 1877 kor. 52 fillért osztott ki.

A napközi otthon jelentését *dr. Marikovszky*

rekvéseit mint valami kalandorét emlegette a köznép.

Persze, ha valaki az absolut korszakban az ilyen ember védelmére a száját ki merte nyitni, hát másnap már Kassára utazott.

Ha a Gömörvármegyei Múzeum vezetői e szerény sorokat megszívlelnék, talán össze is gyűjthetnék a *Petőfi* rimaszombati barátainak arcképeit, a mely alkalomból persze *Papp Samu* kihagyni nem volna szabad.

Huszt Jenőnek, *György Dánielnek*, *Széplaky Lajosnak* stb. egykoru fényképei okvetlenül meglesznek a család birtokában; *Kubinyi Rudolfnak*, *Adorján Boldizsárnak* tudom olajban is megfestették a portraitját. *Tompa Mihályt*, *Berecz Károlyt* széles e hazában mindenki ismerte s az efiéle kedvtelés ma még csekély áldozattal járna; de az utókor számára megbecsülhetetlen emlékmű lenne.

Legyen elég csak a *Ferenczy István* hagyatékára mutatnom, a kinek első kísérleteit is úgy fogadja ma a hazafias közönség, mint a magyar képzőművészetek alapvető munkáit!

Ezt az albumot még a „*Petőfi-ház*” is szíves örömmel helyezné el.

Id. Farkasfalvy Imre.

Csider Gizella szerkesztette. 1911. december 4-től 1912. márczius 4-ig 64 gyermek élvezte a jótékony intézmény áldásait s 2800 ebédet szolgáltatott ki. A bevétel 419 kor. 35 fillér volt s 17 korona készpénzmaradvánnyal ugyanannyi a kiadás. A napközi otthon vagyona 2527 korona 56 fillér.

A „Háztartási iskola“ intézményének szintén külön fejezetet szentel a jelentés. A magyar nemzeti kultúra és szociális törekvések előmozdítását szolgálja ez az intézmény, mikor az állami gyermekvédelemnek egyik faktorát képezi. Dolgos és hasznos anyagot kíván a gyermekvédelemmel kapcsolatban nevelni. Mult év május hó 1-én 48 tizenkét éven felüli gyermek volt a háztartási iskolában, az év folyamán a létszám 66-ra emelkedett, aztán a 15 évet betöltöttek léptek s 1912. május 1-én 35 volt a létszám. 5004 korona 95 fillér fordított az intézmény céljaira s 3644 korona a hiány. Maga az érdemes elnöknő: Samarjay Jánosné ruházattal és pénzzel 800 koronát áldozott az intézmény támogatására. Ezért méltán szavazott a közgyűlés őszinte, hálás köszönetet.

A tagszaporulat ez idén kedvező képet mutat, a miért az érdem a választmány néhány lelkes és ügybuzgó tagjái, kiknek fáradozását fényes siker koronázta, amennyiben 198-al szaporodott ezzel együtt az immár négyszázra emelkedett taglétszám!

A közgyűlés hálás köszönetet mondott a taggyűjtőknek.

Az egyesület társadalmi életnyilvánulásai is jelentősek voltak, amennyiben minden olyan alkalommal, hol az egyesület kivehetette részét a tevékenységből vagy representálásból, megjelentek képviselői.

A drezdai kiállításon az egyesületet díszes plakette-el tüntették ki.

Megemlékezik még a jelentés a háztartási vándortanfolyam működéséről, melyben 23 rendes tanuló és 12 rendkívüli hallgató vett részt márczius 20-tól május 8-ig. Az elnökségen kívül Tóth Béláné, dr. Wallentinyi Dezsőné, Loysch Ödönné, mint a védnök egyesület képviselői és Kárpáthy Kárdos Jusztin szerezték érdemeiket az intézmény körül az előadókkal együtt, kikről a jelentés sok elismeréssel szól.

Az elnökség és a választmány tartalmas szép jelentését a közgyűlés tudomásul vette és Dr. Wallentinyi Dezső titkár indítványára mindazoknak, kik a négyesület érdekében közreműködtek, elismerést és köszönetet szavaztak, különösen az elnöknőnek, igazgatónőnek, a pénztárnoknak, Dr. Söldos Béla jegyzőnek, a karácsonyfa-ünnepélyen közreműködött Czinke Istvánnak, Szűcs Györgynek és Matolcsy Pálnak.

Ezután a tisztikart és választmányt választotta meg a közgyűlés. A tisztikart, élén Samarjay Jánosné elnöknővel egyhangú lelkesedéssel Kern Adolfné pártoló felszólalása után újra választották, miért az elnöknő maga és tisztársai nevében köszönetet mondott. Majd a választmányi tagokra szavaztak, s a szavazatok összeszámlálására az elnöknőt, igazgatót, özvegy Bernáth Gyulánét, Máriaassy Lászlónét, dr. Kármán Aladárnét és dr. Söldos Bélát küldték ki.

Az eredmény szerint választmányi tagok lettek a következők:

Dr. Baksay Dezsőné, özv. Balogh Samuné (Serke). Özv. Bánhidly Istvánné, özv. Beliczky Viktorné, Benedek Gyuláné, özv. Bernáth Gyuláné, Bernáth Istvánné (Budapest), Boczko Dánielné, dr. Cziner Miksáné, Czinke Istvánné, Czirbesz Józsefné (Felsőbalog), Csaszkcóczy Károlyné (Meleghegy), dr. Csák Gézané, (Rimaszécs), Cseh Istvánné táblabíró neje, dr. Csernay Dánielné, özv. Csider Antalné, Dapsy Józsefné, Eperjessy Józsefné, Ethev Aranka, Farkas Zoltánné (Budapest), Feketéné-Otte Hedvig, Gaál Emilné, Geduly Gézané, Gross Jenőné (Budapest), Gyürky Pálné, dr. Gyürky Pálné, Hámos Aladárné, Hecksch Bertalanné, dr. Institórisz Endréné, dr. Kármán Aladárné, dr. Kálniczky Gézané, Kerekes Dezsőné, Kern Adolfné, lovag Keiszler Gusztávné (Dúsa), özv. Kintzig Ferenczné (Jánosi), Kolbay Sándorné, dr. Kovács Lászlóné, Kovács Albertné (Jánosi), dr. Krausz Gyuláné, Kun Aladárné, Lengyel Ivánné, Lengyel Pálné, Lévai Izsóné, dr. Lichtschein Adolfné, Loysch Ödönné, dr. Löcherer Tamásné, Lukács Gézané, br. Luzénszky Henrikné (Osgyán), Madarász Pálné, Máriaassy Lászlóné, Marikovszky

Gézané, Matolcsy Pálné, dr. Meskó Miklósné, Mészáros Istvánné, dr. Mészáros Istvánné, Mitske Gusztávné (Rimócza), Molnár Viktorné (Abafala), dr. Musotter Miklósné, Pásztor Gyuláné, Pogány Istvánné, özv. Ragályi Gézané, dr. Rárossy Gyuláné, dr. Söldos Béláné, özv. Stech Kálmánné, dr. Sailer Károlyné (Likér), dr. Szelenyi Jenőné (Likér), Szabó Elemérné, özv. dr. Szabó Samuné, özv. Szabó Károlyné, Szakall Andorné, Szentmiklóssy Kálmánné (Feled), Szeczkay Árpádné, Szepesházy Kálmánné (Felsőbalog), Széplaky Lajosné, dr. Szontagh Vilmosné (Nyustya), Szűcs Györgyné, Tóth Béláné, dr. Wallentinyi Dezsőné, dr. Zehery Istvánné, Zmeskál Józsefné (Cserencsény).

Tanítók gyűlése és hangversenye Putnokon.

A Gömör- és Kishontvármegyei ált. tanítóegyesület ez évi rendes közgyűlését Putnokon tartotta meg folyó hó 25-én a ref. templomban. Megelőző este az új díszes állami elemi iskola rajztermében kiválóan sikerült hangversenyben gyönyörködött az egybegyűlt nagyszámu közönség. Ugy a nagybuzgalmu rendezőség, mint Simkó Gézané, Törköly László, Fodor Gitta, Szoffer Alicze, Szűcs Jolánka, Lichtmann Lenke, Klenics Barnabás és a vegyeskar a legszebb sikert érték el közreműködésükkel és szereplésükkel. A művészt s közvetve a jótékonyosság szolgálatában kifejtett tevékenységüket a hálás közönség elismerő erkölcsi jutalma s a putnoki napközi otthon és a vármegyei tanítók háza alapjainak anyagi gyarapodása kísérte. A minden pontjában egyaránt magas színvonalu műsor befejeztével reggelig tartó vidám táncmulatság következett, mely az azon résztvevők emlékezetében sokáig meg fog maradni.

Másnap (kedden) reggel 8 óra táján a putnoki állomástól bevezető utat egészen ellepte a nagy számban megérkezett tanítóság s az állami iskolában megtartott rövid értekezlet után bevonulván a ref. templomba, 1/29 órakor a himnus elhangzása után kezdetét vette a népes gyűlés, melyet Törköly József elnök terjedelmes és mindvégig élvezettel hallgatott beszéddel nyitott meg; üdvözlővén a megjelent Pogány István kir. tantelügyelőt s a putnoki gyűlések mindenkori főpártfogóját, az egyesület jótékony tiszteletbeli tagját: Fekete Nándor gondnoksági elnököt, kik az egész gyűlés és a tanítók összes putnoki tartózkodása alatt egy a munka, mint a szórakozás helyein és idejében hiven kitarítottak a tanítók mellett.

A közgyűlés üdvözlő táviratot küldött gróf Zichy János és gróf Serényi Béla miniszterekhez. Czinczik Nándor egyesületi főjegyző terjedelmes jelentésben mutatta be az egyesület ez évi működését. Csizy Béla alelnök a tanítói fizetésrendezés és a nyugdíj-törvény revíziójáról tartott megcélolhatatlan érvekben gazdag olyan előadó beszédet, melyet kár, hogy csak a lelkesedő tanítók hallgathattak meg s nem az egész ország s az országnak azok a tagjai, a kik hivatva volnának közvetlenül vagy közvetve arra, hogy e kérdés örökös napirenden létét immár megszüntetnék a tanítói gyűléseken. Az erkölcsi nevelés reformjáról az egyesület kiváló munkásságu főjegyzője Czinczik Nándor tartott előadást, telítve azt a tapasztalat és a képzelet érett kalászaival és virágaival. Mindkét előadó munkásságát a legteljesebb elismeréssel jutalmazta a közgyűlés.

Ezek után az „Eötvös-alap“ és a „Ferencz-József-tanítók háza“ új alapszabály-tervezetét mutatta be Matolcsy Pál, majd az egyesület alapszabályainak megerősítése felől tett elnöki jelentés után a közgyűlés az egyesületi alapítványok, segélyek és ösztöndíjak odaitélésében döntött.

A különféle pénztári és ügykezelési jelentések elfogadása után a közgyűlés a „Szózat“ hangjaival véget ért.

Utána a putnoki fürdő árnyas fái alatt kedélyes ebéd következett, melyen egymást érte a sok szép pohárköszöntő.

A délután fél ötör, meg a még később prúszkölő lokomotiv vitte aztán szét a putnoki vidám órák emlékeivel a tanítóságot a boldog vakáció lágy ölébe.

Rovások.

Hogy valamely szellemi munka komoly számba vehető-e és milyen mértékben, azt nemcsak a munka általános célja és iránya határozza meg, hanem a kivitel módjai is. Mert az emberi szellemet tette indító, lelkesítő célokat és irányokat általában véve komolyaknak tartjuk mindnyájan és föltételezzük, hogy csak igazi meggyőződés lehet az, a mi nagy törekvéseket vált ki az emberekből és nem is fogjuk kicsinyes okokból a mások meggyőződését alábbvalónak tartani a magunk meggyőződésénél. Minden igaz emberi meggyőződés és törekvés, föltétlen tiszteletet érdemel; ez a szellemi harcban olyan föltétel, a melyet a latin „conditio sine qua non“ néven ismer s a melyre azt mondhatjuk: „hanc veniam damus petimusque vicissim“, a mi magyarul körülbelül azt teszi, hogy ezt a kedvezményt (t. i. a meggyőződés tiszteletét) mi is megadjuk, de a magunk részére is követeljük.

Nem szabad azt mondanunk, hogy az ellenfélnek „nem lehet“ olyan igaz meggyőződése, mint nekünk. Hogyne lehetne? Nagyon sokféle az emberi szellem iránya és hajlama és éppen azért mert sokféle: ez a sokféleség, ez a más-más oldalról való szemlélet és eszmélődés kiegészíti egymást és együttvéve leszűrve adja meg csak az elméleti, ideális igazságot.

Ez az elméleti, eszmei igazság azonban olyanforma, mint a matematikai pont vagy vonal, a mely sehol ezen az anyagi világon nem valósul meg, mert a hol pont vagy vonal van, annak mindjárt van kiterjedése is és nem kvadrál többé a pusztá elméleti számítások javára.

Más az elméleti igazság és más a gyakorlati igazság. Az előbbi pusztán szellemi tornajáték és annak kutatása igen szép időtöltés lehet akkor, ha nincs más gondunk, mint hogy az időt csinosan és harmonikusan áteszméljük. De ezek az elméleti igazságok, ugy látszik, nem erre a világra valók, majd valahol máshol fognak bennünket gyönyörködtetni, a hol nem lesz majd dolgunk anyagi pontokkal és vonalakkal, szóval testesebb méretekkel.

Mi a magunk részéről régen lemondottunk arról, hogy az elméleti igazságokat kitassuk; mi a gyakorlati, az életbeli igazságokkal foglalkozunk, ugy a mint ezen a világon megvalósulnak. Az elméletieket pedig teljes tisztelettel és csodálattal áttettük a hit terére, a hol azokat nem kutatjuk többé, csak a jövő sejtelméi gyanánt szent reménységgel őrizzük.

Ambár pedig a hitet ilyen nagy tiszteletben tartjuk, azért még sem állítjuk azt ellentétbe a vallással vagy bármelyik felekezettel, mert azt tapasztaltuk, hogy a hit a vallástól elvontan csak nagyon kevés és nagyon művelt ember lelkében állhat meg és ott is folytonos lassu pusztulás veszedelme fenyegeti, ha csak beható és mély, fáradságos elmélkedések tüze nem táplálja azt a hit ősi forrásai alapján. Az emberiség átlagára nézve pedig, a melyik nem szokott és nem tud önállóan gondolkodni: egyedül a vallások többé-kevésbé elzárt területe tudja megőrizni a hitet az elpusztulástól. Ezért a nagy feladatért, hogy az emberi szellem évezredes nagy törekvését az isteni élet után összetartja és megőrzi: elnézzük azokat a hibákat és kinövéseket, a melyek a vallásfelekezeti élet természetes kifolyásai, — de a mely hibákról szintén azt valljuk, hogy azok magának a hitnek mélységeiből megjavíthatók és ezt a javítást a jövő lassu feladatai közé utaljuk.

Magát a hitet sem tartjuk a tudománnyal ellenséges területnek, sőt annak összeegyeztetését meg is próbáltuk és határozottan lehetségesnek valljuk. Hiszen a kettő között igazi ellentét nem is lehet, mert egészen más világban jár a hit és másban a természeti tudás. A hit tárgya a szellemi, lelki világ, a természeti tudás tárgya az anyagi, testi világ. Igaz, hogy minél kevesebb volt a természeti tudás a multban, annál nagyobbra terjedt a hit birodalma, és a hova azóta a természeti tudás biztos fényvel be tudott világítani, onnan visszavonult a hit. Hiszen a hit a láthatatlan dolgok alapja, felsőbb igazmondásra alapított sejtellemmel és reménnyel telve.

A mit a természeti tudás biztos fényvel meg tud világítani, az nem lesz többé a hit tárgya és azért, mert a tudás tovább és tovább

halad: nem válik fölöslegessé a hit. Odáig ugyanis, a hol a hit birodalmának belseje van: az Isten létébe, a kezdet és vég titkainak megfejtésébe sohasem fog a természeti tudás behatolni. A ki a tudás nevében ezzel biztatná az emberiséget, az mint ámitó méltó volna a közmevetésre vagy mint örült a bolondok házára.

Mi tehát, mikor a rovások vagy más néven följegyzések szerény neve alatt eltérő meggyőződést vallunk a ma általánosabban divatos monizmus áramlatától vagy a darwinizmust kritizáljuk, hogy hibáitól megtisztítva hasznossá tegyük azt a szellemi továbbfejlődésre: sohasem a hit nevében tesszük ezt, hanem a természeti tudás nevében, a melynek évtizedek óta magunk is szerény és csöndes munkásai vagyunk és a melynek irányzatos egyoldalú kinövéseit sajnálattal tapasztaltuk.

Az a meggyőződésünk is tapasztalásból ered, hogy megfelelő anyagi eszközök birtokában mi is olyan eredményt értünk volna el, mint a monisták.

És a mikor komolyságról beszélünk, ez alatt nem a törekvés komolyságát értjük, mert ez magától érthető, hanem a kivetel, a természettudományos bizonyítékok alaposágát vagy alaptalanságát vitatjuk, mert e tekintetben pl. nem fogadhatjuk el komoly és alapos bizonyítéknak Haeckel módszerét, a ki a különböző embriók egyenlőségét úgy akarta bizonyítani, hogy egy képet tett oda több helyett; vagy az sem valami komoly dolog, hogy a hol nem tud az állati osztályok közt közbülső alakot, hát egyszerűen mond helyette egy görög nevet, hogy attól megijedve a nem szaktudós olvasó, elfogadja egy sohasem létező fajnak valóságát. Ez komoly törekvés lehet egész a fanatizmusig, de komoly tudásszámba nem mehet soha.

Miután eddig ilyen irányúnak tapasztaltuk a monizmust és azt is láttuk, hogy a hol csak lehetett, illetéktelenül betört a hit birodalmába; azért bizony igen sokan idegenkedtünk ettől az új, divatos bölcséleti iránytól. Ha azonban, mint azt most a „Széjlegyzetek“ rovatából olvassuk, a jövőben a monizmus célja lesz a hit és a tudás összeegyeztetése egy lélekben, akkor nemcsak nem fogjuk a monizmust ellenezni, hanem elő fogjuk mozdítani annak fejlesztését, hiszen a dualizmusnak test és lélek kettős princípiuma szépen egyesülhet az egy Istenben, mindenek ősforrásában.

Előfizetési felhívás.

Lapunk a mai számmal harminczharmadik évfolyamának első félévét fejezi be.

Ebből az alkalomból visszatekintve negyedik évtizedben járó multunkra, önérettel mondhatjuk, hogy a Gömör-Kishont mindenkor hiven igyekezett megfelelni kitűzött programjának és a közönség beléje helyezett bizalmának. Első sorban a vármegye és városunk határai közt igyekezett maradni és csak akkor terjesztette tovább érdeklődését, ha ezt általános és különleges szempontok emínter megkivánták. A közigazgatás, társadalom, tanításügy, az egyházak, a tudás vívmányai, a művészet fejlődése és minden közérdeklődésre érdemes közügy megfelelő méltatást talált nálunk. Büszkén elmondhatjuk, hogy tartalom és színvonal tekintetében sokkal többet adunk, mint a mennyit kezdetben ígértünk.

Ez azonban a mai viszonyok közt nagy áldozatba kerül. Lapunk terjedelme kétszeresre nőtt és mi most is a régi, alacsony előfizetési áraknál maradtunk. Pedig az általános drágulás minden szükségletben és kivált a munkáskéz megdrágulása ma már csaknem elviselhetetlen teherként súlyosodik az ilyen vállalat kiadójára.

Tisztelettel kérjük azért helybeli és vidéki előfizetőinket, hogy az előfizetési

díjakat pontosan küldjék be kiadóhivatalunkba, hogy az a nehéz viszonyok közt is megfelelőhessen feladatának.

Az előfizetési díj, mint eddig is:

egész évre 8 korona
félévre 4 korona

Tisztelettel

A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Lapunk a kettős ünnep miatt vasárnap helyett ma — szombaton, junius 29-én — jelenik meg.

Személyi hírek. Bornemisza László főispán f. hó 26-án Budapestre utazott s névnapját f. hó 27-én vejeinél: Marton János rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársasági főügyész vendégszerető házában töltötte.

Lukács Géza alispán leányával Margitával, Hámos Aladár, dr. Bakcsay Dező v. t. alügyész nejevel, Nagy Elemér főszolgabíró nejevel, Osváth Dániel főszolgabíró, ifj. Hevessy László főszolgabíró, Porubszky Imre tb. főszolgabíró, Remenyik Aladár tb. főszolgabíró nejevel, Maurer Oszkár tb. főszolgabíró, dr. Szontagh Vilmos szolgabíró, dr. Ladányi László szolgabíró és felelős szerkesztőnk f. hó 28-án a Tátrába utaztak, hogy a megyei tisztviselők országos kongresszusán részt vegyenek.

Boczkó Dániel bankigazgató nejevel hosszabb kurára, a jövő hó 4-én Karlsbádba utazik.

Szabadságidő. Dr. Fornet Gyula vm. főjegyző holnap — július 1-én kezdi meg hat hetes szabadságát.

Dr. Kovács László, városunk polgármestere július 1-én egy havi szabadságra megy. A polgármesteri teendőket távollétében Vladár József közig. tanácsos végzi.

Dr. Musotter Miklós, a kir. törvényszék vizsgálóbírája f. hó 23-ikán kezdte meg szabadságát s családjával elutazott. A vizsgálóbírói teendőket Mészáros István helyettes vizsgálóbíró látja el.

Dr. Kármán Aladár vármegyei közkórházi osztályvezető orvos, a kerül. munkásbiztosító pénztár főorvosa július 1-től aug. 1-ig terjedő időre családjával együtt Balatonfüredre utazott.

Plébánosi beiktatás. Pájer János, t. pápai káplán, volt püspöki titkár beiktatása ma jun. 29-én történik Putnokon. Az új plébánost maga a megyéspüspök iktatja be az egyházi javadalomba, fényes papi segédlettel. A beiktatáson számosan lesznek ott az egyházmegyei papság sorából, így jelen lesz Széman Endre prépost, a központi és vidéki klérus több tagja és az ünnepeltnek számos tisztelője a világi előkelőségek közül. Az isteni tisztelet után a putnoki fürdőben bankettet rendeznek az ünnepelt tiszteletére. Hir szerint jelen lesz a beiktatáson Serényi Béla gróf, földmivelésügyi miniszter is.

Kinevezés a vármegyénél. Vármegyénk főispánja, a Dr. Csernay Dániel vmegyei kiadónak történt kinevezése folytán megüresedett központi közig. irattárnoki állásra Szentmiklóssy László tornaljai járási írnokot nevezte ki.

Kirendelés. A kassai posta- és távirda Igazgatóság Hricz Emma posta-távirda kiadójelöltet a helybeli posta- és távirda hivatalhoz rendelte ki.

Esküvők. A bájos Adorján Lilikét a jövő hó 2-án d. e. 12 órakor vezeti oltárhoz, a helybeli róm. kath. templomban Zólyomy Lajos budapesti államrendőrségi kerületi kapitány.

Kriston Kálmán, a helybeli kir. törvényszék telekkönyvi tisztviselőjének kedves leánya: Mariska f. hó 24-én tartotta esküvőjét a helybeli ref. templomban Tornay János kajdánói (Berégm.) ref. lelkésszel.

Épülő kastélyok. A Garamvölgyön, — Coburg herceg birtokán nagy újítás várható. Már ez idén megkezdődött a tervbe vett több új vadászastély közül az elsőnek építése. Az építési munkálatokat Kondor és Feledi budapesti cég végzi s már e héten mintegy száz munkás hozzá is látott a földmunkához.

Halálozások. A mult héten városunkban a következő halálozások fordultak elő: Özv. Turchányi Ferenczné szül. Tibold Anna, özv. Stolcz Mártonné nővére, folyó hó 24-én 47 éves korában elhunyt, 25-én temették el nagy részvét mellett.

Lojko Pál bodnarmester 1 éves Pál nevű fia 24-én halt meg és 26-án temették el.

Özv. Krausz Dávidni 76 éves korában hosszúság betegség után folyó hó 27-én elhunyt, 28-án temették el.

Anyakönyvi kinevezések. A főispán a Csabay József felmentésével a nemesradnóti anyakönyvi kerületbe helyettesé Bodon Lajos ref. tanítót, s a Konkoly József felmentésével a bátkai kerületbe helyettes anyakönyvvezetővé Nyéki Imre ref. tanítót kinevezte.

Búcsúbankett. A mult kedden este a városkerti vendéglőben rendezett a Pozsonyba távozó Schwalm Nándor főgimn. rajztanár búcsúvacsorát tanártársaival, a kik eltávozó kollegájuk üdvözlésére megjelenve, felújították az elmult 10 esztendő kellemes emlékeit s barátságos beszélgetéssel töltötték el a búcsúestét.

Mulatságok. A helybeli „Gizella kisedővő intézet“ növendékei vizsgaszámba menő nyári mulatságukat, melyen a kis gyermekek éneke, szavalata, játéka és tánca fogja gyönyörködtetni az érdeklődőket, július hó 7-ikén délután 3 órakor lesz a „Széchenyi-kertben“. Belépti-díj: 40 fillér.

A rimaszombati polgári olvasóköri holnap f. hó 30-ikán délután tartja meg szokásos nyári mulatságát a „Széchenyi-kertben“. A mulatság kezdete délután 4 órakor lesz, belépti-díj 1 k. 20 fillér.

A jégbarlangi felfedezők. Dobsina városa elhatározta, hogy a barlang felfedezőinek arcképeit megfesteti s azokat nagyobb ünnepségek keretében leleplezi. Az arcképek elkészülvén, azokat még e nyáron, július első felében leleplezik le. A leleplezési ünnepre meghívják a kormány, a megye, a sajtó és a turista egyesületek képviselőit is. Az ünneprendező bizottság már megkezdte működését.

Gondatlanság. Ezelőtt mintegy 6—7 héttel történt, hogy a Sztraczena—Dobsina közötti villamos erővel hajtott sodronypályán valami javítani való akadt s a szolgálattevő alkalmazott megállította az üzemet, hogy Bugajda Károly szerelő a javítást elvégezze. A munkálatok javában folytak, mikor az illető alkalmazott eltávozott helyéről s átadta a szolgálatot társának, ki az üzemet megindította s Bagajda Károly szerelőt összeégette az áram. A szerencsétlen ember meghalt s holttestét eltemették — miután azt a rozsnyói járásbíróóság engedélyezte. Most súlyosabb beszámítás alá eshető gondatlanság gyanuja merül fel, a kir. ügyészség a hulla exhumációját elrendelte s az f. hó 30-án vasárnap a sztraczenai temetőben fog megtörténni Penyigey Lajos kir. ügyész, Mészáros István vizsgálóbíró helyettes, továbbá dr. Zehery István kir. törvényszéki és dr. Horváth Ákos vereskői orvos közbenjöttével.

Hirtelen halál. Krivus Mátyás rozsnyói lakos folyó hó 25-én egy átmulatott éjszaka után hazafelé ballagott, miközben utközben összeesett és nyomban meghalt. Bonczolása folyó hó 26-án foganatosított.

Főpásztori körlevél. Sipeki Balás Lajos rozsnyói püspök VIII. körlevelében a breviáriumra és misekönyvre vonatkozó rendelkezést közöl; továbbá egy miniszteri döntvényt a plébániai gazdasági épületek fentartási kötelemre vonatkozólag; ezenfelül egy kongruaügyi rendelkezést s az elemi iskolai könyvekről. Az orsz. kath. tanítói segélyalapról a tagok segélyt nyerhetnek s erre nézve utbaigazítást közöl a körlevél. A rozsnyói papnevelő intézetbe július 1-én délelőtt 10 órakor pályázhatnak a IV.—VIII. gimnázium osztályt végzett tanulók. A nemzetközi eucharisztikus kongresszus előtt Bécsben hitoktatói világkongresszus tartását hirdeti. — Ajánlja Zichy Nándor gróf arcképét s egy orgonakiséretet a főpásztor fogadására és a bér-málás alkalmából. A magyarosításért jutalmazandó tanítók bejelentésére felhívást közöl. Több formai és személyi ügy mellett hirdeti, hogy Salamon János 103 éves 1861. körül elhalt ember halotti anyakönyvi kivonatáért a keresetű 50 korona jutalmat ígér.

Nyugalomba vonuló tanárok. A rozsnói ág. h. ev. főgimnázium két tanára, Váry László és Maszny Pál több évtizeden át folytatott nemes munkálkodás után e tanév végével jól megérdemelt nyugalomba vonultak. Az intézet e nyugalomba vonult tanároktól a f. hó 24-én tartott évváró ünnepségen búcsúzott el.

Pályázat. A Schwalm Nándor távozásával megüresedő rajztanári állásra a rimaszombati főgimnázium igazgatósága pályázatot hirdet. A tanári szék betöltése az igazgatótanács kijelölése alapján miniszteri kinevezés alá esik. A másik két hirdetett tanári állásra eddig hír szerint több pályázó jelentkezett.

Czimbejelentő lapok. Azon czélből, hogy a fürdő-, gyógy- és nyaraló-helyeket felkeresők, továbbá turisták minél kényelmesebb uton és módon rendelkezessenek levélpostai küldeményeik, postautalványaik és távirataik kézbesítése vagy utánküldése iránt, „Czimbejelentő lapok“ rendszeresítették. Ezek levelezőlap alakú és nagyságu nyomtatványok, melyeket azon posta- és távirada hivatalok, melyek székhelyén vagy kézbesítő területében fürdő- vagy nyaraló-telep van, ingyen bocsátanak a közönség rendelkezésére. A czimbejelentő lapok kitöltésére nézve azok nyomtatott szövege kellő tájékoztatást nyújt. A csomagok és pénzeslevelek utánküldése iránti rendelkezésre e czimbejelentő lapok csak akkor használhatók, ha a czimzett a megkeresett posta- és távirada-hivatal előtt ismeretes vagy magát kellőleg igazolja. Czimbejelentő lappal csak a helybeli, vagyis azon postahivatalnál lehet rendelkezni, melynek székhelyén vagy kézbesítési körében a rendelkező egyén tartózkodik. — A czimbejelentő lapokat kellően kitöltve, a levélgyűjtőszekrénybe lehet dobni vagy pedig közvetlenül is a posta (távirada) hivatalnak átadni. Az ily czimbejelentő lapokat mozgó (kalauz) posta levélgyűjtőszekrénybe bedobni nem szabad.

Virágok az erkélyen. A Rákóczi-utczán — nem végtől-végig ugyan és nem is minden kis kapuban, de egy erkélyen virág nyílik. Virág — és sok. Ez ellen semmi szavunk. Magam részéről óhajtanám, hogy végtől-végig nyíljon virág, csak azt nem óhajtom hozzá, hogy a mosolygó képű cziczus akkor mosdassa a virágokat: vagyis akkor öntözi, mikor az emberek arra járnak. Nem, mert az ilyen áldást még akkor se szeretjük, ha az égből közvetlenül csurog a nyakunk közé és nem a virágok tövén át. Ezt szíves jóakaratóba ajánljuk a virág tulajdonosoknak is, meg a szobaciczusoknak is. (B—tt.)

Vizbefult lovak. Az sem mindennapi dolog, a mi tegnapelőtt, csütörtökön a szabadkai hidnál történt a rimaszombati határban. Lusztig Menyhért kocsmáros kocsisa homokot akart szedni a hidon alul kiszélesedő vízmederből. A lovak azonban egy kisebb gödörben elbuktak és a szerszámokba bonyolódva vergődtek. A kocsis pedig, a helyett hogy leszállt volna rajtuk segíteni és a szerszámokat elvágta volna, csak rángatta a gyepelt és ki akarta hajtani az elbukva vergődő állatokat. Ezek végre is annyi vizet nyeltek, hogy a vízbe fulladtak. A dolog azért rendkívüli, mert azon a helyen a Rima vize rendszeren igen alacsony és mindennapi dolog, hogy kocsival bentjárnak és átmennek a vizen; kerékagyon fölül nem igen szokott érní a víz. De a fekvő állatnak ennyi is elég a fulladáshoz.

Miért drága a mi piacunk? A rimaszombati piacra kerülő gombát, számóczát és más erdei gyümölcsöket igen drágán kapjuk. Ennek okát talán rendőrségünk tulbuzgóságában is kereshetjük, mert mint panaszzólják, a rendőrség nagymennyiségű gombát, számóczát stb. koboz el, azért, mert nem hoz az eladó irást magával a községi bírótól vagy más hivatalos fórumtól az iránt, hogy engedéllyel szedte-e azt az erdei terményt? Kíváncsiak vagyunk, hova lesz az így elkobzott nagymennyiségű gomba és más erdei gyümölcs? Megsemmisítik-e azt vagy talán . . . ?

Sertésvásár betiltása. A város területéhez tartozó Bakti pusztán föllépett a sertésvész. Emiatt a sertések fölhajtását a rimaszombati vásártérre további intézkedésig betiltották.

Öngyilkosság. Koleszár Miklós kálósai lakos folyó hó 16-án agyonlötötte magát és azonnal meghalt.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága f. hó 30-án id. Rábely Miklós elnöklésével rendes havi ülését tartja, melyen betegsegélyezési, kártalanítási és vegyes folyó ügyek fognak tárgyalatni.

Czigányaink elutazása. Oláh Gyula primás helybeli első zenekara folyó hó 27-én Alsó-Tátrafüredre utazott, hogy a fürdőidény két hónapján keresztül ott a fürdővendégeket szórakoztassa jó muzsikájával.

Növendékek felvétele a postához. A kereskedelemügyi magyar királyi Miniszter pályázatot hirdet IV középiskolát (polgári vagy gimnázium) végzett ifjak részére. A 14—16 éves ifjak 18 éves korukig állnak kiképzés alatt, s 18 éves koruk betöltése után vizsgára bocsátva, ennek sikeres letétele után kinevezetnek kezelői, majd fokozatosan a magasabb osztályokba. A növendék felvétele után fél évig semmiféle javadalmazásban nem részesül, fél év múlva 6 hónapig havi 20 kor., a második évben havi 30 kor., a harmadik évben havi 45 kor. és az esetleges negyedik évben havi 60 kor. fizetést kapnak vizsgájuk letételéig. Ez után már rendes évi fizetést kapnak s tolyamodniok kinevezésért többet nem kell. Megjegyzendő, hogy fenti fizetést csak a kincstári (Rimaszombat, Rozsnyó) hivataloknál levő növendékek kapnak. A növendékek semmiféle nehéz vagy lealázó munkát nem végeznek, hanem a tisztviselők munkakörében gyakorolják magukat. Szolgálati óráik számá az első évben 4—5 óra naponta. Kellően felszerelt kérvényeket a kassai posta- és távirada Igazgatóságnak címezve, azon hivatalnál kell benyújtani, melyhez való fölvételét kéri és pedig legkésőbb f. évi július hó 15-ig. — Az esetleg felvett növendék legkésőbb f. évi szeptember hó 1-én a szolgálatot köteles megkezdeni. Bővebb felvilágosítást minden nagyobb postahivatal ad. A rimaszombati postahivatalnál 4—5 növendék vétetik fel s leginkább ezen hivatalhoz ajánlatos folyamodni, mert mint a vármegye legnagyobb hivatala, legalkalmasabb a kiképzésre.

Panasz a vásári helypénzszedés ellen. Mi az igazat megvallva, nem ismerjük a városunkban érvényben lévő vásári helypénz-díjszedési szabályzatot, de már maga a czim is mutatja, hogy helypénz csak oly czikkek után szedhető, melyek a vásártéren kerülnek értékesítés alá. Minden más, a városba behozott élelmi czikk után tehát helypénzt szedni nemcsak hogy nem jogos, de határozottan tilos s ki ilyképen jár el, az *zsarolást* követ el, s ezért a királyi bírósághoz jelenthető fel. Ki e panaszt tette, az előkelő társadalmi állásu ember s mivel áttanulmányozta a helypénz-díjszabályzatot és azt pontról-pontra ismeri s több esetet mondott el, ennél fogva még kétség sem fér állításának valódiságához. A többek között megtörtént, hogy ez az uri ember a vasuton egy küldöncz utján falun szövött dolgokat kapott ajándékba rokonától. A batyus küldönczöt már a vasutnál megfogta a vásárbérlő egyik ott ólálkodó hiénája, mert közbe legyen említve Budapestre a p. ü. örök vonalán könnyebb bemenni, mint városunkba akár hétköznapon, akár pedig vásár alkalmával. Ezek a hűségese vásárorok még a templomba keresztvízre vivő baba-pólyát is megmotozzák, vajjon a tamástalvai asszony nem valami ajándékot hoz-e a lelkészének. Megtörtént az is, hogy a Coburg hercegi balogvári uradalom több szekéren gabonafélet szállított a gazdasági egyesület raktárába s már az Akasztó-hegy alatt a sorompónál megállította a vásárbérlő embere a szekereket és vámot akart szedni. Csak kutya-szégyennel tudtak a városba bejönni. A megvámolás azonban nem maradt el, mert a vásárbérlő felkereste az uradalom intézőjét, ki épen egy uri háznál, egy hölgyekkel vegyes társaságban uzsonnázott, ott erélyesen reá támadt és az incassót meg is cselekedte, mert az intéző nem akart csufoskodni. Az igaz, hogy ezt a díjakat aztán később vissza fizették a vásárbérlővel. De kérdjük, hogy hány esetben történhetik ez meg hasonlóképen és hány esetben történik meg a visszafizetés? A vidéki ember örül, ha pár hatos árán megszabadul a zaklatásoktól, mint sok ember csak azért rendel a vigécztől, hogy nyakáról lerázza. Több esetet mondottak el, de mindegyiket felsorolni nem kívánjuk, csak még egyet: a mi az országban sehol elő nem fordulhat, csakis nálunk. Azt

mondják, hogy még a féderes kocsikat is helypénzeli a vásárbérlő csak azért, mert a benne ülő leszállt az egyik, vagy másik szálloda előtt egy pohár sörre, vagy pedig betért egyik-másik kereskedésbe vásárolni. Az ezen kocsikon bejövők nem eladni jönnek be városunkba, de bevásárolni, ezektől tehát helypénz nem szedhető. Ha nem csalódunk, a vásárbérlő és a neki segédkezet nyújtó rendőrség bizonyosan a kövezetvámval téveszti össze eljárását és jogait. Így nem lehet meghelypénzelní a tejcsernokba vagy egyes házakhoz naponta behozott tejet sem, mert sem az, sem pedig szállítója helyet sehol nem foglal. Kíváncsiak vagyunk arra is, hogy a vásárbérlő meg meri-e helypénzelní azt a városi tanácsost, ki minden nap tanyájáról szállíttatja be a tejet, a város bérlőjét és a kurinzi földműves iskolát, mert ha ezek is megnyugszanak ebben, akkor igazán bolond volna a vásárbérlő, ha a helyzetet nem használná ki. Az adott helyzet és körülmények között azonban itéljünk tárgyilagosan. A vásárbérlőnek az az érdeke, hogy mentül nagyobb jövedelemre tegyen szert, ha pedig a közönség ebben megnyugszik, akkor csak szedje tovább a jogtalan helypénzeket. De ha azonban a vásárbérlővel szemben, a közönség jogában és jóhiszeműleg tiltakozó állást foglal el és ellentáll s a vásárbérlő rendőri assistentiát vesz igénybe, akkor a rendőr hivatalos hatalmával él vissza s erre szigorú paragrafus van a büntető törvénykönyvben. Nem tudjuk, hogy mennyiben igaz, de határozottan állítják, hogy egyes szomszéd birtokosok, kik gyakran bekocsiznak városunkba évi 30 koronában egyeztek ki erre a vásárbérlővel. Azt azonban biztosan tudjuk, hogy városunknak nagy szüksége van a vásárbérlő-jövedelemre s hogy nem nagyon akad bérlő. Hát tessék ne csak a helyi lapokban hirdetni a vásárbérlő jogának kiadását, de az Országos Közlönyben s akkor több bérlő fog jelentkezni. Ha pedig az egyik árverelő sápot ad a másiknak, hogyne verje reá; akkor a város adjon sápot vagy kedvezményt egy harmadiknak s akkor lesz verseny. Ez ugyan nem illik egy városhoz az igaz, de akkor meg, ha ilyen eljárást vesz észre, vegye csak egy évre házikezelésbe a vásárbérlő s ha egy külön tanácsost is fog beállítani e hivatalra, sokszorosan be fogja hozni annak fizetését.

Gyanus eset. Megirtuk multkoriban, hogy Rimakokován Jaczkuljárné a férjét arzénal megmérgezte s a letartóztatott asszony azt vallotta, hogy az arzént a Haacson Binzik Andrásval vadházasságba élő özv. Kiszely Andrásnétól kapta. A vizsgálat nyomában megindult s a csendőrség nyomozása után Sulán nyustyai őrmester jelentést tett a bíróságnak arról, hogy ez a Kiszelyné tulajdonképen egy erkölestelen, gonosz asszony, kit talán alaposan lehet gyanúsítani sötét bűnök elkövetésével is. A nyomozás során kiderült az, hogy 1909. augusztus 11-én Kiszely András, ki a likéri vaskohóban alkalmazott szorgalmas gyári munkás volt, 38 éves fiatal erős ember, ki azelőtt soha beteg nem volt, ebédje elfogyasztása után munkaközben egyszerre rosszul lett, gyomor-bélgöresöket kapott s reggelre meghalt. Az embert eltemették s csak most támadt a gyanu, hogy miután a leirt tünetek feljogosítanak az arzénmérgezés felvételére, a vizsgálat elrendeltetett s folyó hó 27-én a hulla a likéri gyári temetőben Mészáros István vizsgálóbíró helyettes, Penyigey M. Lajos kir. ügyész jelenlétében exhumáltatott s dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos és dr. Kármán Aladár közkörházi orvos a még talált hullarészekből vegyvizsgálat végett az országos fővegyszhez felküldték a vizsgálatra alkalmas anyagokat. Kiszely Andrásné le van tartóztatva,

Viz-mizériák. A csatornázás dolga elég szépen halad előre, a télváros utcáin föld és kőgarmadák állanak, majd ismét az árokba kerülnek a gyorskezü munkások lapátjaitól hányatva; egyelőre a kész utcák a rendezetlenség képét mutatják. De ez nem volna nagy baj. Nagyobb baj ennél, hogy a csatornázás mély árakai elvonják a házi kutak vizeit és egész utcákon kifogyott vagy megzavarodott, ihatatlanná vált a kutak vize, sőt olyan esetet is hallottunk hiteles forrásból, hogy ezementgödör nélküli árányékszekek tartalma eltűnt a föld alatt. A kutvizek időelőtti eltűnése nagy baj és úgy látszik, az egész város így fog járni, mert a legvízduzabb rész: a Hunyady-utca környéke elveszítette vizeit. Az a veszedelem fenyeget bennünket, hogy elapadnak a vizeink, mielőtt a vízvezeték vizet hozhatna a városnak.

Edison-színház. Ilyen név alatt szerepel a vásártéren csütörtök óta egy mozi. A képek tiszták, jól láthatók, a műsor változatos. Szünetek alatt a tulajdonos kis lánya: *Klieger Aranka* mulattatja a közönséget ügyes hegedűjátékával. A nézőtér azonban városunk népességéhez mérten alighanem szűknek fog bizonyulni, kivált vasárnap és ünnepnapokon.

Gyújtóvilámok statisztikája. A Meteorológiai és Földmágnassági intézet hivatala összeállítást tett közzé a gyújtóvilámoknak vármegyék szerint való hatásáról. A kimutatás szerint Nógrád-, Hont- és Zólyomvármegyék területén 11 évi átlagban egy gyújtó villám esik 5000—8000 házra, Gömörvármegye területén pedig 1200 házra. A statisztikai kimutatás szerint különben egész Magyarország területén ebben a tekintetben Gömörvármegye a legekspónáltabb.

Szerkesztői üzenetek.

Munkatársaink elnézését kérjük, ha valami a mostani számól kimaradt, mert a kettős ünnep miatt lapunk szombaton jelent meg s így a pénteken érkező küldemények esetleg már későn jöttek.

Nyílt-tér.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

A „**Hlozek és Kiss műszaki vállalata** cégnek” megszűnése következtében értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy a vízvezeték- és csatornázási vállalatot egyedül, **saját nevem és cégem alatt** folytatom.

Rimaszombat, 1912. június 28.

Tisztelettel:

HLOZEK JÁNOS.

Nyilatkozat.

Több oldalról figyelmeztetve lettem, hogy egy helybeli rosszakaratu egyén azt hieszteli, hogy óra- és ékszer-üzletem, melyet én f. év márczius hó 1-én nyitottam meg, állítólag nem az enyém, hanem az özv. Enyedi M.-né fiók-üzlete volna.

Ezen rosszindulatu hazug hiesztelést ez uton vagyok kénytelen megzafolni s egyszerűsmint a T. vevő közönség szives tudomására adni, hogy óra- és ékszer-üzletemet saját erőmből, minden idegen segítség nélkül alapítottam meg s így minden más üzlettől teljesen független és annak kizárólag én vagyok egyedüli tulajdonosa. A ki ennek ellenkezőjét állítja vagy hieszteli, gyáván, alattomban igyekszik ez által üzletemet rontani s ebből is látszik, hogy ezen rosszindulatu és valótlan hiesztelésnek a kenyéririgység az alapja.

Azonban hála az Istennek és vevőim bizalmának, üzletem forgalma várokozásomon felüli, mert a ki egyszer látogatásával szerencsételtett, az máskor is állandóan fel fog keresni, tapasztalván üzletemben az előzékeny és szolid kiszolgálást, a mely már maga is megdönti rosszakaróm hazug hieszteléseit.

A T. vevő közönség szives pártfogását továbbra is kérve

teljes tisztelettel:

Valaszky Rezső.

órák és ékszerész.

GRÜN ADOLF

rimaszombati szállítóval szembeni 210 korona követelésemet eladom. — **Czim:** a kiadóban.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem Rimaszombat és vidéke vevőközönségét, hogy kárpitos, paplanos és diszító műhelyemet Koháry-utca 27. szám alól **május hó 1-től Rákóczi-ut 22. szám** alá — a régi gimnázium épületébe — helyeztem át; valamint tudatom azt is, hogy a „Rimaszombati Szövetkezett Ásztalosok Butorraktárába” cégtársul beléptem, miért is módomban van az igen tisztelt vevőközönségnek a legmeszszebbmenő igényeit is kielégíteni.

Szives pártfogást kér:

Izsák Sándor,

kárpitos, paplanos és diszító.

8—10

Eladó ház.

Rimaszombatban, a Deák Ferencz-utca 11-ik szám alatti ház, a melyben egy igen jó forgalmu

MÉSZÁROS ÉS HENTES-ÜZLET

van, azonnal eladó, esetleg a teljes felszerelés és berendezéssel **bérbe** is kiadó. — Venni vagy bérelni kívánók értekezhetnek ugyanott bármikor a tulajdonos:

Szabó István

mészáros- és hentes-mesterrel. 6—*

Eladó

egy használt, de jó karban lévő, esépléshez és ipari célokra alkalmas 14 tényleges :-: és 6 névleges lóerejű :-:

LOKOMOBIL

(gőzgép) jutányos árban eladó

Miklóssy-gyár Pelsücz.

Emeletes ház,

fent 6, lent 5 és 3 szobás lakásból pin-cézve, tágas udvar, 2 istálló, kocsiszin, mosókonyha stb.-vel, Rimaszombatban örök áron eladó. — Levélbeni megkeresés: RAISZ mérnök Diósgyőr, vagy MARIKOVSZKY GEZA Rimaszombat. 9—*

Községi nyomtatványok beszerzése.

Községi közmunka főkönyv-, községi közmunka napló-, községi közmunka költségvetés-, községi közmunka számadásra vonatkozó nyomtatványok beszerzhetők: **id. Rábely Miklós** és **Fia** nyomdájában **Rimaszombat.**

Válogatott „spanyol meggyet”

Julius elejétől,

magvaváló „őszi baraczkot”

augusztus közepétől 5 kilós postakosarakban 3 K 50 filléért szállítanak:

HIBJAN SÁMUEL utódai

Nyiregyháza.

3—3

Hirdetmény.

2288—1912. Tan. szám. — A rimaszombati magyar királyi állami **gazdasági altiszt-képző iskolát** (azelőtt Földmives Iskola) végző rimaszombati illetőségű ifjak részére a városunk által létesített három, egyenként 300 koronás alapítványi hely elnyerésére pályázatot hirdetünk.

A pályázók tartoznak a betöltött 22-ik életévüket születési anyakönyvi kivonattal, elemi iskolai képzettségüket elemi iskolai bizonyítvánnyal, erős, egészséges testalkatukat hatósági orvosi bizonyítvánnyal, büntetlen előéletüket, rimaszombati illetőségüket és vagyoni állapotukat, erkölcsi, illetőségi és szegénységi bizonyítvánnyal igazolni. — Kiszolgált katonák előnyben részesülnek.

A fentiek szerint felszerelt kérvények Rimaszombat rendezett tanácsu város tanácsához czimezve, legkésőbb **folyó évi augusztus hó 16-ikáig** nyújtandók be a város iktató hivatalához.

A tanfolyam október hó 1-én kezdődik és 1 és fél évig tart.

Rimaszombat, 1912. évi június hó 10-én.

2—3

Dr. Kovács, polgármester.

JELLENLEG
LEGJOBB TAKAREKTŰZHELYEKET
GYARTJA!

HLOZEK JÁNOS CÉG
RIMASZOMBAT, TEL. 47

ANVAREKTAKARANTAS
50/TUZELO
KEPES ARJEGYZEK SINGYEN

Férfi-, női- és gyermek SANDAL- ÉS KNEIP-

czipők kaphatók

Kovács Zsigmond-féle czipő-üzletben

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8.

3—*

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Szijjártó-utca 40. szám alatt** egy ház, melyben két szoba, konyha, kamara, pincze és nagy műhelynek alkalmas helyiség van, szabad kézből eladó. — Értekezhetni lehet ugyanott **a tulajdonossal.** 1—3

Megvételre keresek

egy használt de jó karban lévő **harmóniumot**, az ár megjelölésével kérek értesítést! 1—2

CZÉKUS MIKLÓS tanító,
Balogtamási. :—: u. p. **Bátka.**

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Vizvezeték és csatornázást

jutányos részletfizetés mellett készít **HLOZEK JÁNOS** épület-műlakatos és vizvezeték berendezési vállalkozó **RIMASZOMBAT.** :—: **Telefon: 47. szám.**

Terveket, részletes költségvetéseket díjtalanul készítenek. — Berendezési tárgyakkal állandó nagy mintaraktárt tartok, melyek bármikor megtekinthetők. — Jó és szolid munkáimért a legmesszebb menő garanciát vállalok. — Szíves érdeklődésüket várva maradtam

teljes tisztelettel:

HLOZEK JÁNOS.

Tanulóul

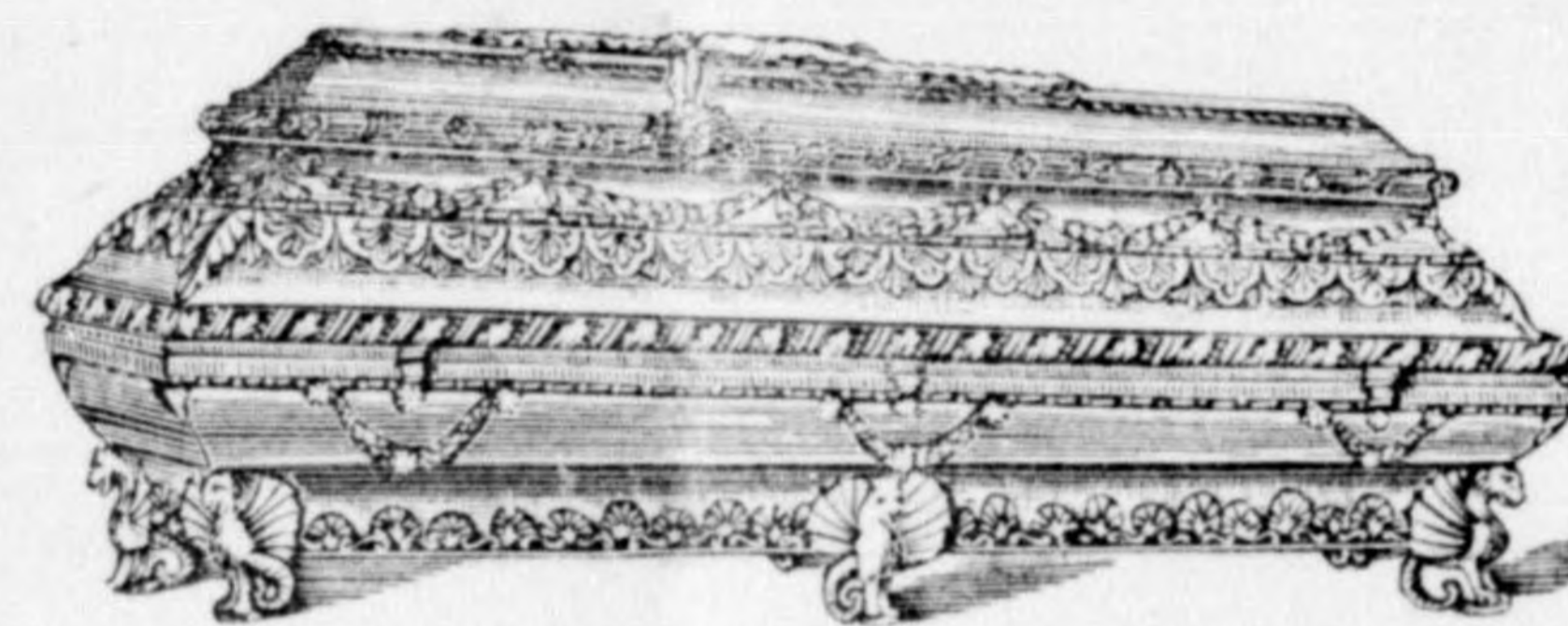
egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-tanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

12— **TEMETKEZÉSI VÁLLALATA**

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF-féle temetkezési vállalat a Deák Ferencz-u.**

„**ZSUFFA**“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindenféle **érc- és fakoporsókból,**

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekkel, minél fogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes

teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalhatom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.

RÁBELY MIKLÓS és FIA

:: könyvnyomdája és könyvkötészetete ::

Telefon-szám 52.

RIMASZOMBAT,

Erzsébet-tér 9.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok, kimutatások stb., stb.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok.

Pénzügyintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvények, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb., stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, címkek és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, táncrendek, gyászjelentések, névjegyek stb., stb.

Könyvkötészetünk: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Ajánlják a leg-
ujabb rendszerű
gépekkel felsze-
relt, modern be-
:: rendezésű ::

könyvnyomdájukat,

könyvkötészetüket,

minden e szakba

vágó munkák

pontos, gyors és

izlésteljes kivite-

lére a legjutányo-

sabb árak mellett